

WFT VERMOGEN SAMENVATTING

WFTsamenvattingen
Alphen aan den Rijn
Alle rechten voorbehouden

Deze uitgave is met veel zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons door derden is verstrekt. WFTsamenvattingen aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden of onvolledigheden.

© Copyright: dit document is auteursrechtelijk beschermd. Het is verboden dit document te verspreiden, te vermenigvuldigen of op een andere wijze openbaar te maken zonder schriftelijke toestemming van WFTsamenvattingen.

Inhoudsopgave

Deel 1: Wetten, regels en belastingen

1. Burgerlijk Wetboek (BW)	3
2. Wet op het financieel toezicht (Wft)	3
3. Niet-professioneel en/of niet-integer advies.....	4
4. Wet inkomstenbelasting (Wet IB).....	6
5. Privacy	18
6. Witwassen.....	19

Deel 2: Financiële en juridische positie van jouw klant

1. Huwelijksvermogensrecht.....	20
2. Echtscheiding	21
3. Erf- en schenkingsrecht en belasting	22
4. Bezittingen, schulden, inkomsten en uitgaven.....	25
5. Sociale voorzieningen en uitkeringen	27
6. Arbeidsongeschiktheid	28
7. Werkloosheid	31
8. Overlijden	32
9. AOW en Anw	33
10. Vermogensadvies	34

Deel 3: Levensverzekeringen

1. Basisvormen van levensverzekeringen	34
2. Levensverzekeringstechniek.....	35
3. Juridische aspecten van een levensverzekering	40
4. Aanvraag van een levensverzekering.....	41
5. Handelingen tijdens de looptijd van een levensverzekering	41
6. Uitvaartverzekering	44

Deel 4: Toekomstvoorzieningen

1. Opbouw vermogensproducten in tweede en derde pijler.....	45
2. Uitkering vermogensproducten derde pijler	49

Deel 5: IB-ondernemers en DGA's

1. Ondernemingsvormen.....	52
2. Einde IB-onderneming.....	53
3. Financiële positie aandeelhouder	55
4. Balans en resultatenrekening.....	56
5. Oudedagsverplichting (ODV).....	57

Deel 6: Macro-economische factoren

1. Economische groei.....	58
2. Inflatie.....	59
3. Rente	60
4. Valutakoers	60

Deel 7: Vermogenstitels

1. Beleggingscategorieën.....	62
2. Risico.....	66
3. Beleggingsobjecten	66
4. Gestructureerde producten	67
5. Actief en passief beleggen	67
6. Risicometer	68

Deel 8: Beleggingsadvies

1. Dienstverlening bij beleggen.....	68
2. Klantprofiel en risicoprofiel.....	69
3. Risicohouding	70
4. Zorgplicht bij beleggingsadvies	73

Deel 9: Portefeuillesamenstelling

1. Rendement en risico.....	76
2. Strategische assetallocatie	79
3. Portefeuillebeheer.....	79
4. Handelsplatformen.....	81

Deel 10: Investeren via beleggingsinstellingen

1. Collectief beleggen	82
2. Direct en indirect rendement.....	82
3. Vereisten beleggingsfonds	83
4. Soorten beleggingsfondsen.....	83

Deel 1: Wetten, regels en belastingen

1. Burgerlijk Wetboek (BW)

Handelingsbekwaamheid

Handelingsbekwaamheid = iemand die voor zichzelf rechtshandelingen mag verrichten (bijv. overeenkomsten sluiten, eigendom verwerven, rechten uit oefenen etc). De Nederlandse wetgeving neemt de leeftijd (18 jaar en ouder) hierbij als uitgangspunt. De leeftijdsgrens van 18 jaar geldt niet voor gehuwden en geregistreerd partners.

Onder curatele stellen: het door de rechter ontnemen van de handelingsbekwaamheid van een meerderjarige en het aanstellen van een curator (= vertegenwoordiger). De aanleiding is dat iemand niet (meer) voor zichzelf kan zorgen door een verstandelijke beperking, psychiatrische problemen, verslaving en/of dementie.

De curator neemt zowel vermogensrechtelijke als niet-vermogensrechtelijke belangen waar van de betrokkene. De curator wordt benoemd door de rechtbank en kan een familielid of een professionele instantie zijn. De curator heeft verregaande bevoegdheden en kan beslissingen nemen over persoonlijke en financiële aangelegenheden.

Mentorschap: het door de rechter aanwijzen van een mentor die gaat over het nemen van beslissingen over de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene. Het heeft betrekking op zorg gerelateerde beslissingen. De betrokkene blijft handelingsbekwaam.

Onderbewindstelling: het door de rechter aanwijzen van een bewindvoerder die de bevoegdheid krijgt om het vermogen en de financiële zaken (bijv. beheer van bankrekeningen, betaling van rekeningen, belastingaangifte, het afsluiten van contracten etc.) van de betrokkene te beheren.

Mentorschap is dus van toepassing op de persoonlijke belangen van de betrokkene, bewindvoering op de financiële belangen, en curatele op beiden.

Toestemmingsvereiste

Binnen een huwelijk of geregistreerd partnerschap moet bij bepaalde handelingen toestemming worden gevraagd aan de partner (ook als je volledig handelingsbekwaam bent). Deze verplichting tot het verlenen van toestemming geldt ongeacht het huwelijksgoederenregime. Er moet toestemming worden gevraagd:

- Bij verkoop of verhuur van de echtelijke woning (en de daarbij behorende inboedel), of bezwaring met hypotheek. Ook als de woning alleen op zijn/haar naam staat. Let op: dit geldt ook voor een tweede (vakantie) woning mits deze intensief gebruikt wordt.
- Bij bovenmatige of ongebruikelijke giften.
- Bij het verstrekken van een persoonlijke zekerheid (borgstelling, garantstelling of mede hoofdelijke aansprakelijkheid).

Let op: er is geen toestemming vereist voor rechtshandelingen die door de ondernemer in de normale uitoefening van zijn bedrijf worden verricht.

Niet-handelende partners die geen toestemming hebben verstrekt (terwijl dit wel vereist was), kunnen een overeenkomst laten vernietigen. Hiervoor moeten zij een verzoek indienen bij de rechter. De overeenkomst is dan vernietigd vanaf het moment van aangaan. De gevolgen ervan moeten worden hersteld.

2. Wet op het financieel toezicht (Wft)

Zorgplicht

De zorgplicht is opgenomen in twee wetten en is een belangrijk instrument om de belangen van de consument te beschermen en ervoor te zorgen dat iedereen op een rechtvaardige en redelijke manier wordt behandeld.

- **Burgerlijk Wetboek (BW)**: hierin is de verhouding tussen burgers en rechtspersonen onderling geregeld. Dus ook tussen klant en financieel dienstverlener. De opdrachtnemer moet bij zijn werkzaamheden de zorg van een goed opdrachtnemer in acht nemen.
- **Wet op het financieel toezicht (Wft)**: hierin is de verhouding tussen de financieel dienstverlener en de overheid geregeld. Een financieel dienstverlener moet zich onthouden van handelingen die het ordelijk functioneren van de financiële markten of het vertrouwen van de consument daarin kunnen schaden. Ook dient de financieel dienstverlener zoveel mogelijk rekening te houden met de belangen van de consument.

Eigen verantwoordelijkheid van de klant

De algemene zorgplicht ontslaat de consument niet van zijn eigen verantwoordelijkheid. De consument moet zich (laten) informeren over de betreffende producten, diensten en de daaraan verbonden kosten en risico's. Hiervoor is het Essentiële-informatiedocument (Eid) ontwikkeld.

Essentiële-informatiedocument (Eid)

Voor een groot aantal beleggingsproducten en verzekeringsproducten met een beleggingscomponent (PRIIP) moet een Eid worden verstrekt aan de consument. Dit geldt ook voor pensioenproducten die de consument zelf afsluit (derdepijlertpensioen). Het Eid moet voordat het product door de consument wordt aangeschaft, worden verstrekt.

Het Eid bevat belangrijke details zoals:

- Beschrijving van het beleggingsproduct
- Mate van risico van het product en het mogelijke rendement
- Kosten en vergoedingen die verband houden met het beleggingsproduct
- Illustratie van de invloed van kosten op het rendement
- Duur van het product en eventuele voorwaarden voor beëindiging
- Hoe en waar je klachten kunt indienen

Het Eid is een gestandaardiseerd document. Hierdoor kan de consument beleggingsproducten van verschillende aanbieders eenvoudig onderling vergelijken.

Vergelijkingskaart

Financieel dienstverleners zijn verplicht om een vergelijkingskaart aan de consument te verstrekken voor advies over en bemiddeling in producten die onder het provisieverbod vallen. Deze vergelijkingskaart dient aan de consument overhandigt te worden, of op de website beschikbaar te worden gesteld. Hierin staat informatie over:

- Bedrijfsgegevens (zoals adres en naam)
- Aard van de financiële dienstverlening
- Interne klachtenprocedure
- Bij welke Geschilleninstantie men is aangesloten

3. Niet-professioneel en/of niet-integer advies

Niet-professioneel en/of niet-integer advies

Dergelijk advies kan ernstige gevolgen hebben voor zowel de klant als de financieel dienstverlener (bijv. juridische geschillen en reputatieschade) Het is belangrijk dat financieel dienstverleners de nodige deskundigheid, zorgvuldigheid en integriteit in acht nemen bij het adviseren van klanten over financiële producten en diensten.

Toezicht op naleving Wft

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de naleving van de Wft. Als de AFM constateert dat een financieel dienstverlener niet aan de gestelde vereisten voldoet, dan kan zij sancties opleggen:

- **Bestuurlijke boete** – de hoogte van de boete kan variëren en is afhankelijk van de ernst van de overtreding en het feit of er al herhaaldelijk boetes zijn opgelegd.
- **Last onder dwangsom** – de overtreder wordt bevolen om de overtreding te beëindigen of te corrigeren. Als de overtreder niet aan de last voldoet, dan moet hij/zij een geldbedrag betalen als dwangsom. Een last onder dwangsom wordt gegeven als het een eerste constatering betreft.
- **Openbaarmaking van overtredingen** – de AFM publiceert de overtreding openbaar op haar website en vermeldt hierbij de naam van de overtreder, de aard van de overtreding en de opgelegde sanctie.
- **Bestuurlijke maatregelen** - tijdelijk beroepsverbod voor bestuurders of commissarissen van financiële instellingen, of het intrekken van een vergunning. Let op: dit type maatregelen komt alleen voor bij ernstige vergrijpen of herhaaldelijke overtredingen van een financieel dienstverlener.

Zorgplicht bij execution only

Execution only: de klant neemt een product af zonder advies, en handelt dus voor eigen rekening en risico. De adviseur is verplicht om de klant van voldoende informatie te voorzien over het product dat geleverd wordt. De adviseur moet een klantprofiel en risicoprofiel opstellen.

- **Klantprofiel**: hiermee maakt de adviseur een inschatting of de dienst 'execution only' bij de klant past. De adviseur stelt vast of de klant over voldoende kennis en ervaring beschikt om het product zelf af te sluiten.
- **Risicoprofiel**: hiermee stelt de adviseur vast of de beleggingen die de klant execution only aanschafft, of wenst aan te schaffen, ook bij zijn risicoprofiel passen.

Zorgplichttaken financieel dienstverlener:

- Informeren van de klant die weinig of geen kennis en ervaring heeft met beleggen in het algemeen;
- Informeren van de klant over bepaalde soorten beleggingsproducten (zoals opties en futures) en de specifieke risico's van deze producten;
- Informeren van de klant over de risico's van execution only;
- Toetsen of de klant over voldoende saldo beschikt voor de opgegeven order;
- Uitvoering geven aan de best-executionregel bij het uitvoeren van orders;
- Actieve waarschuwingplicht zodra beleggingen buiten het risicoprofiel vallen.

Let op: bij execution only transacties hoeven de transacties niet vooraf aan het profiel te worden getoetst.

Kennistoets: als een klant bijv. een beleggingsrekening wil openen bij een platform dan kan hem/haar gevraagd worden een kennistoets te doorlopen. Als de klant deze toets niet haalt dan mag de marktpartij de klant een herkansing aanbieden. Wel stelt de AFM dat de tweede toets wezenlijk moet afwijken van de eerder afgenomen toets (andere onderwerpen of nieuwe scenario's). Ook kan er gekozen worden voor een afkoelingsperiode.

Verschillen financiële dienst, financieel product, financieel instrument en beleggingsobject

Financiële dienst: het adviseren, bemiddelen of afsluiten van een financieel product, of het uitvoeren van een order in financiële instrumenten.

- **Adviseren:** volgens de wet het aanbevelen van een specifiek financieel product van een bepaalde aanbieder aan een klant. Voorbeelden: het aanbevelen van een lijfrenteverzekering na beoordeling van verschillende offertes, of na inventarisatie van het klantprofiel een beleggingsrekening bij verschillende aanbieders vergelijken en de klant bijstaan in zijn keuze.
- **Bemiddelen:** volgens de wet alle werkzaamheden die gericht zijn op het als tussenpersoon tot stand brengen van de aankoop van een financieel product door een klant. Voorbeelden: een offerte aanvragen voor een direct ingaande lijfrente bij een beleggingsinstelling, of het aankopen van een beleggingsobject.

Wft-adviesregels: deze regels zijn van toepassing op impactvolle producten. Dit zijn producten die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de consument. Hieronder vallen:

- Alle complexe producten in de zin van artikel 1 BGfo (zoals beleggingsverzekeringen en beleggingsobjecten)
- Spaarrekeningen met koppeling tussen rente en koersontwikkeling van financiële instrumenten
- Financiële instrumenten (aandelen, obligaties, opties)
- Hypothecair krediet en krediet waarvan de krediet som > € 1.000
- Inkomensvervangende verzekeringen (zoals verzekering tegen arbeidsongeschiktheid, werkloosheid)
- Combinaties van 2 of meer financiële producten, waarvan één ten minste impactvol.
- Levensverzekeringen (m.u.v. natura-uitvaartverzekeringen en tijdelijke overlijdensrisicoverzekeringen)

Financieel product: een concreet product of dienst dat wordt aangeboden door financiële instellingen (zoals banken, verzekeringsmaatschappijen, beleggingsfondsen en andere financieel dienstverleners). Ieder financieel product heeft zijn eigen kenmerken, voorwaarden en risico's.

Beleggingsobject: een bijzondere categorie van financiële producten die volgens de Wft worden gedefinieerd als een recht op periodieke uitkeringen van opbrengsten uit goederen of andere beleggingen. Het zijn complexe producten met doorgaans een lange looptijd.

Er is sprake van een beleggingsobject als:

- Belegger een waardebewijs koopt (betaalt een bepaalde vergoeding)
- Belegger een recht verkrijgt (bijv. op een bepaalde hoeveelheid)
- Aanbieder een voorspelling doet over de toekomstige waarde (bijv. het rendement)
- Een door de aanbieder aangewezen derde het object opslaat en/of beheert

Voorbeelden: kavels van landbouwgrond, recreatief vastgoed, teakhoutparticipaties en edelmetaal (goud en zilver).

Kennistoets: als een klant bijv. een beleggingsobject wil aankopen via een website van een aanbieder dan kan hem/haar gevraagd worden een kennistoets te doorlopen. Als de klant deze toets niet haalt dan mag de marktpartij de klant een herkansing aanbieden. Wel stelt de AFM dat de tweede toets wezenlijk moet afwijken van de eerder afgenomen toets (andere onderwerpen of nieuwe scenario's). Ook kan er gekozen worden voor een afkoelingsperiode.

Financieel instrument: hieronder vallen onder andere aandelen, obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen en complexere financiële instrumenten zoals opties, futures, swaps en derivatencontracten. Financiële instrumenten worden verhandeld op de financiële markten.

Nationaal regime

Binnen de Europese Unie (EU) bestaat de Europese richtlijn Markets in Financial Instruments Directive (MiFID II). Deze richtlijn bepaalt dat financiële diensten en producten die in de EU worden aangeboden, moeten voldoen aan regels die consumentenbescherming en marktintegriteit waarborgen. Veel financiële producten vallen onder deze regelgeving, zoals beleggingsfondsen, obligaties, aandelen en derivaten.

Lidstaten van de EU hebben de mogelijkheid om specifieke nationale regels te hanteren voor bepaalde financiële producten of diensten, het nationaal regime. Dit is een Vrijstellingsregeling van een deel van de MiFID II-vereisten. In deze regeling is opgenomen aan welke eisen financieel dienstverleners en beleggingsondernemingen bij aanvang moeten voldoen, en welke doorlopende eisen er gelden om diensten te mogen verlenen onder het nationaal regime.

Voorbeelden van producten die in Nederland onder het nationaal regime kunnen vallen:

- Levensverzekeringen
- Spaar- en beleggingsproducten
- Crowdfunding

Het nationaal regime is ingevoerd om financieel dienstverleners in staat te stellen om:

- Orders te ontvangen en door te geven in deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen en icbe's (hierna: beleggingsfondsen); en/of
- Beleggingsadvies te geven over beleggingsfondsen (bijv. een effectenhypotheek met verpande beleggingsrekening) (het gaat dus om gecombineerde producten met een beleggingscomponent).

De *Wft adviesregels* zijn van toepassing op het financiële product (bijv. lijfrenteverzekering met beleggingscomponent). De *adviesregels MiFID II* zijn van toepassing op de beleggingsdienst (bijv. de geadviseerde beleggingsfondsen).

Bij een financieel instrument is er sprake van een beleggingsdienst. Als het financieel instrument een beleggingsfonds betreft, dan mag hierover geadviseerd worden onder het nationaal regime. De bemiddelaar moet dan wel zelfstandig een nationaal-regimevergunning bij de AFM aanvragen.

Uitvaartverzekeringen

Uitvaartverzekering: een levenslange overlijdensrisicoverzekering. De verzekering keert alleen bij overlijden van de verzekerde een verzekerd bedrag uit aan de begunstigde. Er zijn twee soorten:

- **Kapitaalverzekering**: de begunstigde krijgt bij overlijden een bedrag uitgekeerd waarmee hij de uitvaart betaalt. De begunstigde kan het bedrag naar eigen wens besteden (eigen ideeën en inrichting van uitvaart).
- **Naturaverzekering**: de begunstigde krijgt bij overlijden geen geld uitgekeerd. De kosten van de uitvaart (bestaande uit goederen en diensten) komen voor rekening van de verzekeraar. Je bent hierbij gebonden aan de uitvaartverzorger waar het product is afgesloten (minder ruimte voor eigen ideeën en inrichting uitvaart).

Box 3: er geldt voor de uitvaartverzekering een vrijstelling aan verzekerd bedrag en/of waarde van de overlijdensrisicoverzekering (€ 8.904 in 2026). Is het verzekerd bedrag of de waarde hoger dan de vrijstelling, dan wordt de gehele waarde van de uitvaartverzekering in de heffing van box 3 meegenomen.

Uitvaartsparen: de tegenhanger van de uitvaartverzekering, waarbij een bedrag bij elkaar wordt gespaard om de uitvaart te bekostigen. Dit product is niet van de grond gekomen. Geen enkele bank wilde het product aanbieden. Daarom is uitvaartsparen in 2016 afgeschaft.

4. Wet inkomstenbelasting (Wet IB)

Boxenstelsel

De regels van de inkomstenbelasting staan in de Wet IB 2001. De inkomsten zijn volgens het boxenstelsel ingedeeld in drie categorieën. Iedere box wordt gekenmerkt door een eigen belastbaar inkomen, een eigen manier van het berekenen van het belastbaar inkomen, en een eigen tarief.

Let op: de hoofdregel is dat inkomsten maar in één box worden belast. Dit betekent dat als inkomsten in een bepaalde box vallen deze niet in aanmerking komen voor een andere box. Hierbij is de rangorderegel van toepassing. Het inkomen wordt belast in de box die als eerste in de wet wordt genoemd.

Het boxenstelsel is een gesloten stelsel. Dit betekent dat verrekening alleen binnen de box van toepassing is. Een verlies uit onderneming in box 1 kan niet worden verrekend met winst uit aanmerkelijk belang in box 2 of rendement uit sparen en beleggen in box 3. Een verlies uit onderneming kan wel met andere box 1-inkomsten van hetzelfde jaar (zoals loon en inkomsten uit eigen woning) worden verrekend, en via carry back/forward met andere jaren.